

σεων (1), διὰ δὲ τοῦ δευτέρου ἐκτύπα κτύπους ἀπλοῦς καὶ διπλοῦς, ποικίλας στροφάς, δι' ὧν συνωδεύοντο αἱ φωναί, παρήγαγεν ὁ αὐλίσκος. (2)

Μετὰ τὰ θαύματα ταῦτα, ὁ ἔνδοξος Vaucanson ὑπέταξε τοιοῦτος, ὥστε ὁ Μέγας Φριδερίκος, βασιλεὺς τῆς Πρωσίας

(1) Χορὸς γαλλικὸς contredanse καλούμενος· ἐχορεύετο ἀπὸ δύο ζεύγη, ὡς χορεύεται σχεδὸν ὁ τετράχορος. Σ. Μ.

(2) Θὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ἐκ μνήμης περὶ τοῦ περιπέπλεγμένου αὐτομάτου, παίκτη τοῦ échecs, περὶ οὗ ἐγένετο τόσος λόγος κατὰ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου αἰῶνος. Ὁ μηχανισμὸς οὗτος κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ Βερώνος τοῦ Πρεσβούργου Wolfgang Kempelen. Τὸ αὐτόματον τοῦτο ἦτο κεκαλυμμένον ὑπὸ εὐρέως ἀνεβλικῆς ἐνδυμασίας καὶ ἐκάθητο ἔμπροσθεν τραπέζης, ἧς ἡ ὀπίσθεν ὀπίσθεν τὸ κάτωθεν μέρος ἦτο πλήρες καὶ ἐστηρίζετο ἐπὶ τεσσάρων τροχαλίων ἐπὶ τῆς τραπέζης ταύτης εὐρίσκετο τὸ échecs. Τὸ ἀγάλμα προέτεινε τὸν βραχίονά του, ἐλάμβανε τὸ τεμάχιον ὅπερ ὄφειλε νὰ παίζῃ καὶ τὸ ἔθετεν ἐπὶ τοῦ ἀρμόζοντος τετραγώνου. Ὄταν ὁ ἀντίπαλός του, βασιλεὺς, ἔκρινεν échecs τότε ἐξέβαλε κραυγὴν τινὰ, δι' ἧς ἐδείκνυεν ὅτι ἐπεδοκίμασε τοῦτο· ἐὰν ὁ ἀντίπαλός του ἐποίει λάθος τι ἢ ἔπαιζε παρὰ τὸν κανόνα τοῦ échecs, τὸ αὐτόματον ἐλάμβανε τὸ τεμάχιον καὶ τὸ ἐπανέθετεν ἐπὶ τῆς θέσεώς του. Πῶς μία μηχανὴ τοιοῦτη ἠδύνατο νὰ κάμνῃ ὅλας τὰς περιπλόκους κινήσεις παίκτη τοσοῦτον περιπεπλεγμένου; Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐρώτησις ἣν ἔκρινεν ἀπηύθυνε καὶ ἦν ἐπειράτο νὰ ἐξηγήσῃ. Δὲν ἐπίττευν ὅτι πῶς τὸ ἔπραττεν, διότι ὁ ἐφευρετὴς ἐδείκνυεν εἰς πάντας τὰς λεπτομερικὸν τῆς μηχανῆς, συγκείμενον ἐκ περιπεπλεγμένων συστημάτων πολλῶν τροχῶν, οἷτινες ἐκινουῦντο θορυβωδῶς ὑπὸ τῆς κρημῶς. Ἐν τούτοις ἡ περίπλοκος αὕτη μηχανὴ δὲν ἐχρησίμασε οὐδόλως εἰς τὸν μηχανισμὸν τοῦ ἀγάλματος, διότι εἰς ἐπίδοξον παίκτη τοῦ échecs, κεκρυμμένος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς μηχανῆς, μετέδιδεν εἰς τὸ αὐτόματον δι' ὅλων ἐτέρων μηχανισμῶν ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας κινήσεις. Ὁ Μέγας Φριδερίκος ἠγάπησε τὸ αὐτόματον καὶ τὸ μυστικὸν του ἀδελφῶς, ἀλλὰ ἀκολούθησε τοῦ ἑαυτοῦ μυστηρίου του, ἐγκατέλειψεν αὐτὸ εἰς γωνίαν τοῦ παλατίου του, ἐξ οὗ κατὰ τὴν διάβασιν τῶν Γάλλων μεταφέρθη εἰς Βερολίνον. Σ. Μ.